

Beleidsnotitie overlast (brom)fietsen 2016

1. Inleiding

Op een aantal plaatsen in de gemeente Venlo, met name op de stations en in de binnenstad, levert de wijze waarop fietsen worden gestald en/of achtergelaten overlast op.

In 2009 is voor het eerst een uitvoeringsbesluit genomen op grond van de APV om handhavend op te kunnen treden ten aanzien van fietsen die niet in de stalling zijn geplaatst op en bij het station in Venlo.

Behalve de fietsen die buiten de stallingen zijn geplaatst, zijn er ook andere categorieën fietsen die overlast kunnen veroorzaken. Denk daarbij aan fietswrakken, gevonden fietsen of fietsen die weliswaar zijn afgesloten en gestald, maar door niemand meer worden gebruikt (de zgn. weesfietsen).

De laatste tijd zijn er ook veel klachten over weesfietsen en verkeerd gestalde fietsen in de binnenstad. Alvorens verkeerd gestalde fietsen in de binnenstad te kunnen aanpakken c.q. handhavend te kunnen optreden zal eerst de stallingscapaciteit dienen te worden uitgebreid. Dit is recent door de afdeling Ruimte en Economie van de gemeente opgepakt. Na aanwijzing door het college van burgemeester en wethouders van dit gebied in een uitvoeringsbesluit, kan er ook daar handhavend worden opgetreden door de afdeling Publieke Dienstverlening, indien gewenst.

Met deze notitie wordt beoogd een compleet overzicht te scheppen van de wijze waarop nu en in de toekomst wordt omgegaan met en gehandhaafd wordt op: a. fietsen buiten stallingen, b. fietswrakken, c. weesfietsen en d. gevonden voorwerpen.

2. Hoe was het tot nu toe ?

A. (Brom)Fietsen die niet juist zijn gestald

Ten aanzien van (brom)fietsen die niet juist zijn gestald was tot en met 31 december 2013 in artikel 5:12 van de APV het volgende bepaald:

1. Het college kan op de weg gelegen plaatsen aanwijzen waar het in het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of opheffing van overlast, of ter voorkoming van schade aan de openbare gezondheid, verboden is fietsen of bromfietsen onbeheerd buiten de daarvoor bestemde ruimten of plaatsen te laten staan.

Op 24 augustus 2010 heeft het college van B&W de stationsomgevingen van Venlo, Blerick en Tegelen aangewezen als plaatsen waar het niet is toegestaan om buiten de daarvoor bestemde fietsstalling fietsen te plaatsen.

Wanneer fietsen buiten de stalling zijn geplaatst én er is voldoende stallingsruimte aanwezig (van beide situaties dienen foto's te worden gemaakt), worden de fietsen door de gemeentelijke toezichthouders meegenomen en van gemeentewege opgeslagen. Degene die zijn fiets terug wil, kan hierover bij de politie, gemeente of op het station informatie verkrijgen. De eigenaar kan zijn fiets ophalen tegen betaling van € 20,- bij het Klanten Contact Centrum (KCC) van de gemeente Venlo (Stadswinkel). Het besluit tot toepassing van spoedeisende bestuursdwang wordt vervolgens aan hem toegezonden door de afdeling Publieke Dienstverlening.

De fietsen worden opgehaald door WAA en worden daar dertien weken opgeslagen. WAA registreert de bruikbare fietsen(-delen) in een Excel overzicht.

B. Fietswrakken

De toezichthouders van de afdeling Publieke Dienstverlening en/of medewerkers van de afdeling Openbare en Gebouwde Omgeving (OGO) halen fietswrakken (geen bromfietsen) op. De fietsen worden direct verder verwerkt door OGO.

C. Wees(brom)fietsen

Van weesfietsen kan worden gesproken wanneer fietsen gedurende een langere periode ergens onafgebroken gestald staan. Hoewel dit geen hinderlijke of ontsierende gevolgen heeft, heeft dit wel 1 belangrijk nadeel: het gaat ten koste van de beschikbare stallingruimte.

Op dit moment worden weesfietsen op de stations naar aanleiding van een melding voorzien van een label door de gemeentelijke toezichthouders. Wanneer deze fietsen na enige tijd (vier weken) nog steeds op dezelfde plek staan, worden de fietsen afgevoerd. De weesfietsen (geen bromfietsen) worden naar WAA gebracht. WAA draagt zorg voor registratie in een Excel-overzicht (merk, framenummer, type fiets, kleur) en verwerkt ze na dertien weken.

D. *Gevonden fietsen*

In 2006 heeft de gemeente Venlo een overeenkomst gesloten met WAA. Op basis van deze overeenkomst haalde WAA fietsen op die als gevonden c.q. verloren voorwerp worden aangetroffen in de gemeente Venlo. Het moet dus gaan om een onbeheerde zaak en niet om een afgesloten/gestalde fiets.

WAA haalde op basis van meldingen van de politie fietsen op op de aangegeven plekken en hield deze vervolgens gedurende drie maanden in bewaring. WAA droeg zorg voor registratie. De lijst van geregistreerde fietsen wordt gecheckt door de gemeente (www.stopheling.nl). De politie bepaalt aan de hand van meldingen die zij ontvangen of en wanneer iemand een fiets kan komen ophalen als rechtmatige eigenaar. Na drie maanden worden de fietsen (of fietsonderdelen) geprepareerd voor de verkoop of ze gaan na schouwing door de politie alsnog 12 maanden in bewaring. Het ophalen van gevonden fietsen is inmiddels overgenomen door medewerkers van de afdeling OGO. Vervolgens gaan de fietsen wel naar het WAA.

De overeenkomst vindt zijn grondslag in artikel 5:5 e.v. van het Burgerlijk Wetboek, dat betrekking heeft op gevonden voorwerpen (o.a. de wijze en de duur van bewaring ervan).

De gevonden fietsen worden ook opgenomen op de site www.gevondenenverloren.nl

3. Hoe moet het worden ?

3 A. *(Brom) Fietsen die niet juist zijn gestald*

Aanpassing APV

Ten aanzien van (brom)fietsen die niet juist zijn gestald is een bepaling in de APV opgenomen (artikel 5:12 APV) op grond waarvan het college het gebied rondom het NS-station te Venlo en om de stations van Tegelen en Blerick heeft aangewezen als gebied waar het verboden is om fietsen buiten de stallingen te plaatsen (aanwijzingsbesluit college d.d. 24 augustus 2010). Dit gebied wordt nu uitgebreid met de binnenstad.

De rechtbank Den Haag (4 januari 2012 AWB 11/5584 BESLU) heeft uitgemaakt dat dit APV-artikel (en dat van vele andere gemeenten) onverbindend is en aangepast diende te worden. Het verbod zelf moet uitdrukkelijk in de APV zijn opgenomen. Het eerste lid is dan ook als volgt aangepast per 1 januari 2014:

Artikel 5:12 Parkeren en overlast van fietsen en bromfietsen

1. Het is verboden op door het college in het belang van het uiterlijk aanzien van de gemeente, ter voorkoming of opheffing van overlast, of ter voorkoming van schade aan de openbare ruimte of gezondheid aangewezen plaatsen op de weg, fietsen of bromfietsen onbeheerd buiten de daarvoor bestemde ruimten of plaatsen te laten staan.

Toepassing bestuursdwang

Op dit moment kan spoedeisende bestuursdwang worden toegepast tegen fietsen die buiten de stalling van de stations (en na uitbreiding van het uitvoeringsbesluit ook in de) binnenstad zijn geplaatst. Er is gekozen voor spoedeisende bestuursdwang, dus de fietsen worden verwijderd zonder de overtreder een begunstigingstermijn te geven om de fiets alsnog in de stalling te plaatsen. De afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft uitgesproken dat dit is toegestaan in gebieden die zeer intensief door fietsers en voetgangers worden gebruikt en waar het plaatsen van fietsen de vrije doorgang kan belemmeren, hetgeen tot overlast en gevaarlijke situaties kan leiden en het onjuist plaatsen van andere fietsen kan uitlokken. Daarnaast kan er ook gekozen worden voor het verplaatsen van fietsen die buiten de stalling staan naar de rekken van de stalling. Dit dient dan wel op een of andere manier te worden aangegeven.

De spoedeisende bestuursdwang wordt als volgt vormgegeven:

- op de Venlose stations hangen reeds de borden: "het is verboden fietsen buiten de aangegeven ruimte te stallen. Fietsen buiten de aangegeven stalling worden verwijderd (APV)." Ook komen er nog borden bij met de tekst: "uw fiets hoort in de (openbare) stalling en wordt hier zo nodig naar toe verplaatst". Deze borden kunnen ook in de binnenstad worden geplaatst na het uitbreiden van het uitvoeringsbesluit.
- een derde voert de fietsen af naar zijn opslag met daarbij een lijst van de fietsen die het betreft.
- de derde registreert de fietsen binnen 24 uur en maakt hiervan melding bij politie en gemeente.
- een burger die zijn buiten de stalling geplaatste fiets kwijt is, kan van informatie worden voorzien op het NS-station, bij de gemeente of bij de politie: allen kennen de gevolgde bestuursdwangprocedure;
- de fietsen worden gedurende 13 weken opgeslagen bij het opslagpunt van de derde of korter wanneer de eigenaar zijn fiets ophaalt.
- een telefonische melding van iemand die zijn fiets kwijt is, wordt meteen gecheckt. Wanneer de fiets inderdaad is meegevoerd, wordt de beller diezelfde dag hierover geïnformeerd.
- de eigenaar van de fiets dient bij het Klanten Contact Centrum (KCC) € 20,- te betalen, zijnde de bestuursdwangkosten.
- de eigenaar kan vervolgens met behulp van de kwitantie, de fietssleutel en een beschrijving van zijn fiets, de fiets ophalen bij het opslagpunt van de derde, te Venlo. De afdeling Publieke Dienstverlening draagt zorg voor de toezending van de beschikking spoedeisende bestuursdwang aan de overtreder.
- Na 13 weken kan de derde de fiets verkopen of verwerken. Mocht de eigenaar van de fiets binnen 3 jaar na verkoop van de fiets kunnen aantonen dat het zijn fiets is, dan heeft hij alsnog recht op de opbrengst. De verwachting is dat dit niet vaak zal voorkomen. De gemeente zal op dat moment in overleg met de derde in een passende oplossing voorzien.

3B. Fietswrakken

Het is mogelijk om in de APV een artikel op te nemen dat bepaalt dat fietsen die in verwaarloosde toestand verkeren niet op of aan de weg mogen staan. Op basis van dit artikel kan handhavend worden opgetreden (bestuursdwang).

In de praktijk gaat het echter vaak om dermate verwaarloosde fietsen, dat de vraag legitiem is of sprake is van het feitelijk verwijderden van afval uit de openbare ruimte.

Een fiets die voldoet aan de volgende criteria wordt beschouwd als een afvalstof die niet overeenkomstig de regels voor het aanbieden van afvalstoffen is aangeboden:

- A. Het betreft een fiets die rijtechnisch in onvoldoende staat van onderhoud verkeert. Hiervan is sprake als ten minste twee van de volgende onderdelen ontbreken of onherstelbaar zijn beschadigd: wielen, stuur, zadel, pedalen, aandrijfmechanisme (ketting, tandwielen).
- B. De fiets bevindt zich in een kennelijk verwaarloosde toestand. Hiervan is sprake als een fiets kenmerken vertoont zoals planten en/of gras tussen de wielen, aangroei van mos, kapotte, verteerde of ontbrekende banden, een stoflaag of ernstige roestvorming.
- C. De fiets heeft een negatieve economische waarde. Hiervan is sprake als de kosten van herstel van de fiets hoger zijn dan de economische waarde van de fiets in de aangetroffen staat.

Deze procedure wordt als volgt vormgegeven:

- de toezichthouders melden de locatie waar een fietswrak staat aan OGO;
- de medewerkers van OGO halen de fietsen op;
- daarnaast haalt OGO elke 6 weken zelf de fietswrakken op de stations op;
- de fietswrakken worden direct verwerkt door OGO.

3C. Wees(brom)fietsen

Aanpassing APV

Van weesfietsen kan worden gesproken wanneer fietsen gedurende een langere periode ergens onafgebroken gestald staan. Hoewel dit geen hinderlijke of ontsierende gevolgen heeft, heeft dit wel één belangrijk nadeel: het gaat ten koste van de beschikbare stallingsruimte. Dit speelt met name op de stations te Venlo en in de Venlose binnenstad.

Voor het kunnen aanpakken van de problematiek van weesfietsen is in het verleden een tweede lid aan artikel 5:12 van de APV toegevoegd:

2. Het college kan openbare (brom)fietsstallingsgebieden aanwijzen waar het, in het belang van het beheer van de openbare ruimte, verboden is om een (brom)fiets langer dan vier weken onafgebroken te stallen."

Dit tweede lid is op grond van jurisprudentie d.d. 4 januari 2012 van de rechtbank Den Haag per 1 januari 2014 aangepast als volgt: "Het is verboden op door het college aangewezen openbare plaatsen fietsen of bromfietsen langer dan vier weken onafgebroken te laten staan (weesfietsen) in het belang van het beheer van de openbare ruimte."

Om op basis van dit lid 2 te kunnen optreden tegen wees(brom)fietsen moet het gebied waar deze problematiek wordt verwacht als zodanig worden aangewezen. Hierna kan pas worden gestart met handhavend optreden. Met de NS is reeds in 2010 afgesproken om de drie stations in de gemeente allen aan te wijzen als gebied waar het verboden is om langer dan vier weken een (brom)fiets te stallen (aanwijzingsbesluit college d.d. 5 oktober 2010).

Voor de binnenstad wordt nu eenzelfde besluit genomen. Hierbij dient het gebied aangewezen te worden waarbinnen geen weesfietsen mogen worden achtergelaten. In overleg met de afdeling Ruimte en Economie en VenloPartners is afgesproken dat het om het volgende gebied dient te gaan: het gebied begrensd door de Koninginnesingel, Keulse Poort, Deken van Oppensingel, Goltziusstraat, Puteanusstraat, Maaskade, Werf, Bastion en de Prinsessesingel met inbegrip van deze straten.

Toepassing bestuursdwang

Het bovenstaande tweede lid van artikel 5:12 van de APV biedt de mogelijkheid om weesfietsen in een aangewezen gebied te verwijderen. Ook hierbij is er in de regel geen aanleiding voor toepassing van spoedeisende bestuursdwang. Dit betekent dat de weesfiets dient te worden voorzien van een label waarop een begunstigingstermijn wordt gesteld.

De bestuursdwang wordt als volgt vormgegeven:

- bij de fietsstallingsgebieden van de drie stations en het aangewezen gebied in de binnenstad zijn/worden borden opgehangen met een tekst van de volgende strekking: "het is verboden fietsen langer dan vier weken onafgebroken te stallen. Fietsen die langer worden gestald worden verwijderd (APV). Informatie over verwijderde fietsen is te verkrijgen bij de gemeente Venlo, tel. 14077"
- De gemeentelijke toezichthouders labelen alle fietsen in de stalling met een datum, op dusdanige wijze dat bij gebruik van de fiets het label scheurt.
- De fietsen waarvan het label na vier weken nog in tact is, worden voorzien van een nieuw label aan het stuur. Op dit label wordt aangekondigd dat de fietsen na 48 uur worden verwijderd;
- De gemeentelijke toezichthouders controleren na de begunstigingstermijn of de weesfiets er nog is;
- de toezichthouder en/of een derde voert de fietsen af naar het opslagpunt van de derde met daarbij een lijst van de fietsen die het betreft;
- de derde registreert de fietsen en maakt hiervan melding bij politie en gemeente binnen 24 uur;
- een burger die zijn fiets kwijt is, kan van informatie worden voorzien bij de gemeente of bij de politie: allen kennen de gevolgde bestuursdwangprocedure;
- de fietsen worden gedurende 13 weken opgeslagen bij het opslagpunt van de derde of korter wanneer de eigenaar zijn fiets ophaalt;
- een telefonische melding van iemand die zijn fiets kwijt is, wordt meteen gecheckt. Wanneer de fiets inderdaad is meegevoerd, wordt de beller diezelfde dag hierover geïnformeerd;
- de eigenaar van de fiets dient bij het KCC € 20,- te betalen, zijnde de bestuursdwangkosten;
- de eigenaar kan vervolgens met behulp van de kwitantie, de fietssleutel en een beschrijving van zijn fiets, de fiets na een telefonische afspraak ophalen bij de derde te Venlo;
- de afdeling Publieke Dienstverlening draagt zorg voor de toezending van de beschikking bestuursdwang aan de overtreder;
- de fietsen worden gedurende 13 weken opgeslagen bij het opslagpunt van de derde of korter wanneer de eigenaar zijn fiets ophaalt. Na 13 weken kan de derde de fiets verwerken. Mocht de eigenaar van de fiets binnen 3 jaar na verkoop van de fiets kunnen aantonen dat het zijn fiets is, dan heeft hij alsnog recht op de opbrengst. De verwachting is dat dit niet vaak zal voorkomen. De gemeente zal op dat moment in overleg met de derde in een passende oplossing voorzien.

3D. Gevonden fietsen

Een onbeheerde zaak is een zaak die de eigenaar, zonder dat het zijn bedoeling was, is kwijtgeraakt. Ten aanzien van deze categorie fietsen kan de huidige (civielrechtelijke) procedure blijven voortbestaan.

4. Communicatie

Bebording

Communicatie bestaat in ieder geval uit goed zichtbare borden in het betreffende gebied.

Publicatie

Het verwijderen van fietsen buiten de stallingen wordt periodiek aangekondigd in 1Venlo en/of in de media en op de website. Verder wordt algemeen bekend gemaakt dat weesfietsen voortaan ook in de binnenstad (kunnen) worden verwijderd. Dit kan worden gedeeld via Facebook en Twitter met daarbij een link naar een pagina op www.venlo.nl met informatie over waar wanneer welke fietsen worden verwijderd en wat te doen als je fiets is verwijderd.

Afstemming

De betrokken medewerkers van de politie, de derde, NS en de gemeente dienen tussentijds te evalueren, zodat ervaringen uit te praktijk naar nodig leiden tot nieuwe en/of aanvullende afspraken.

LABELS voor aan de fietsen

3A. (Brom)Fietsen die niet juist zijn gestald

Groen waarschuwingslabel waarop wordt aangegeven dat het stallen van fietsen alleen in de rekken is toegestaan en daar zonodig naar toe kan worden verplaatst.

Bij het verwijderen van onjuist gestalde fietsen mag spoedeisende bestuursdwang worden toegepast. Dit betekent dat het groene waarschuwingslabel -in juridisch opzicht- optioneel is.

3C. Wees(brom)fietsen

- "Technisch" label, dat dusdanig om het wiel wordt bevestigd dat het scheurt als de fiets wordt gebruikt.
Dit label hoeft -uit juridisch oogpunt- geen tekst te bevatten, maar het is voor het publiek wel prettig om te weten waar de labels vandaan komen. Het label dient daarom de naam / logo van de gemeente te bevatten en bijvoorbeeld de tekst "controle van fietsen die langer dan vier weken in de rekken staan".
Daarnaast dient de datum van labelen te worden vastgelegd. Dit kan ofwel op het label gebeuren ofwel intern, bij de inplanning van een weesfietsenactie.
- Rood label waarop bestuursdwang wordt aangekondigd .
De tekst op het label is als volgt:
"Uw fiets staat meer dan 4 weken onafgebroken gestald. Dat is verboden ex art. 5:12 APV. U krijgt 48 uur de tijd om uw fiets te verwijderen. Daarna vindt verwijdering plaats op uw kosten (€ 20,-). Informatie is verkrijgbaar bij het Klanten Contact Centrum (KCC) (14077).
Datum: ..."